

DOPIS REDAKCI

MUDr. Jozef Dosedla – priekopník československej gynekológie a pôrodnictva

MUDr. Jozef Dosedla – pioneer of Czechoslovak gynecology and obstetrics

Erik Dosedla

III. gynekologicko-pôrodnická klinika Slovenskej zdravotníckej univerzity, 1. súkromná nemocnica Košice-Šaca, a.s.

Korešpondenčná adresa: III. gynekologicko-pôrodnická klinika Slovenskej zdravotníckej univerzity, 1. súkromná nemocnica Košice-Šaca, a.s., Lúčna 57, 04015 Košice-Šaca, Slovak Republic, tel.: +421 (0)55 7234 206, email: edosedla@nemocnicasaca.sk

Publikováno: 21. 12. 2010

Přijato: 4. 4. 2010

Akceptováno: 13. 11. 2010

Actual Gyn 2010, 2, 37-38

ISSN 1803-9588

© 2009, Aprofema s.r.o.

Článek lze stáhnout z www.actualgyn.com

Citujte tento článek jako: Dosedla E. MUDr. Jozef Dosedla – priekopník československej gynekológie a pôrodnictva. Actual Gyn. 2010;2:37-38

MUDr. Jozef Dosedla sa narodil 30. apríla 1909 v Martine. Lekársku fakultu začal študovať vo Viedni, kde vykonal I. lekárske rigorózum, pričom následne prestúpil na Lekársku fakultu univerzity Karlovej v Prahe, kde štúdium, absolvované na Lekárskej fakulte univerzity vo Viedni a skúšky tam vykonané, úspešne nostrifikoval. Po ďalších dvoch semestroch strávených v Prahe, prestúpil v roku 1939 na Lekársku fakultu Slovenskej univerzity v Bratislave, kde v roku 1943 ukončuje štúdium medicíny promóciou. Do roku 1943 vykonával vojenskú službu ako vojenský lekár.

Primár Dosedla začal svoju vedeckú, vedecko-populárnu a publikačnú činnosť po skončení druhej svetovej vojny. Je autorom 3 kníh, 15 pôvodných vedeckých prác, 27 populárno-vedeckých publikácií a 8 rozhlasových prejavov. Kniha „Tehotenstvo, pôrod a šestonedelie“ bola vydaná v dvoch vydaniach, pričom dôkazom jej vysokej hodnoty bol výnos Povereníctva zdravotníctva z roku 1948, ktorým boli knihy zavedené do všetkých ústavov na Slovensku. Za svoju publicistickú činnosť obdržal v roku 1949 od Povereníctva zdravotníctva 4 mesačný študijný pobyt na gynekologicko-pôrodnickej klinike univerzity v Berne vo Švajčiarsku (Universitätsfrauenklinik Bern). Tu sa oboznámil s laparoskopickým vyšetrovaním v gynekológii, epidurálnou anestéziou, pričom po návrate do Československa sa snažil o zavedenie spomínaných výkonov do klinickej praxe. Aby sa o spomínaných, na danú dobu moderných medicínskych výkonoch, dozvedela čo najväčšia odborná verejnosť, napísal o tom súhrnné články. Hlavnou náplňou práce primára Dosedlu vo Švajčiarsku bola vedecká práca, v ktorej sa zaoberal účinkom ultrazvuku na živé organizmy, ale najmä na gravidné morčatá. V tom čase vplyv ultrazvukového vlnenia na živé organizmy nebol známy. Jedna z vedeckých prác - Účinok ultrazvukových vln na gravidný

uterus morčiat (Effect of ultrasonics on the pregnant uterus in guinea pigs) – zhotovených na tejto klinike bola jedna z prvých svojho druhu v svetovej literatúre a bola uznaná prednostom kliniky prof. MUDr. H. Guggisbergom ako habilitačná práca. Táto cenná práca je doposiaľ uvedená v databáze MEDLINE. Vzhľadom k podmienkam povojnového Československa sa problematike ultrazvuku už ďalej nemohol venovať.

V roku 1951 bol ako prvý lekár zo Slovenska pridelený Poverením zdravotníctva na 3 mesačnú stáž v Ústave pro péči o matku a dítě v Prahe, kde obdržal od riaditeľa ústavu prof. MUDr. J. Trapla osvedčenie o kvalifikácii viesť „veľké“ gynekologicko-pôrodnické oddelenie. Od roku 1943 do roku 1951 pôsobil ako sekundárny lekár, respektíve zástupca prednostu na gynekologicko-pôrodnickom oddelení Štátnej oblastnej nemocnice v Trnave. Práve v Trnave prežil, čo sa týka klinickej, ale najmä vedeckej práce, najplodnejšie obdobie svojho života. Veľkú podporu mal najmä zo strany primára MUDr. Nemca. Od roku 1951 do roku 1953 bol poverený funkciou primára gynekologicko-pôrodnického oddelenia okresnej nemocnice v Leviciach, následne v rovnakej funkcii do roku 1954 vo Vrábloch. Následne bol v rámci plánu pomoci Východoslovenskému kraju poverený funkciou prednostu gynekologicko-pôrodnického oddelenia v okresnej nemocnici v Stropkove. V Stropkove pôsobil do roku 1958, kedy bol poverený vedením gynekologicko-pôrodnického oddelenia v najvýchodnejšom okresnom meste Slovenskej republiky v Sobrance, pričom tam zotrval až do dôchodkového veku. V čase pôsobenia na východnom Slovensku pedagogicky pôsobil a spolupracoval najmä s prof. MUDr. Poradovským, prednostom I. gynekologicko-pôrodnickej kliniky Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Zomrel 1. apríla 1983.

Vedecké práce:

1. Interpositio velamentosa pri placenta bipartita
2. Príspevok ku stálemu vzrastu a etiológii ektoptickej tehotnosti
3. Laparoskopické vyšetrenie v gynekológii
4. K otázke hodnotenia lumbálnej anestézie v gynekológii a pôrodníctve
5. Juvenilné krvácanie
6. Uvoľnenie symfýzy a ruptúry symfýzy pri spontánných pôrodoch
7. Výsledky rtg merania conjugata vera a jeho kontrola pri cisárskom reze
8. Myomové nekrózy
9. O aplikácii ultrazvuku na gravidné morčatá
10. Smernice pre praktickú terapiu ženskými hormónmi
11. Smernice prep postup v dg. a terapii zápalu adnex
12. O etiológii a terapii klimakterických výpadových zjavov
13. Nervové podmienky funkčnej poruchy ženského genitálu
14. Cyklické zmeny rannej teploty /bazálnej teploty/ a jej význam pre prax
15. Jednoduchý tehotenský test pre dennú prax